

Sfeerverslag Werkplaats 2

Gebiedsvisie
Zwolle-Staphorst-
Dalfsen-
Zwartewaterland

land ^{iD}

Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

 INFRAM
Mobiliteit, Ruimte, Water en Energie

Sfeertekening

Inleiding

Vrijdagmiddag 29 september 2023 was de tweede werkplaats. Met iets minder dan 30 enthousiaste deelnemers was er wederom weer een goede opkomst. Samen hebben we de belangrijkste dilemma's en kansen voor het gebied onder de aandacht gebracht. Tijdens de aftrap hebben we de vorige werkplaats kort samengevat aan de hand van een poster met daarop de culturele en ruimtelijke waarden die zijn opgehaald. Na deze opfrisser en een drietal korte interviews met de belangenorganisaties is de tweede werkplaats van start gegaan met een carrousel.

Tijdens de carrousel mochten de deelnemers zichzelf verdelen in 4 groepen voor respectievelijk 4 verschillende thema-pitches. Het doel: iedereen op een gelijk informatieniveau over de ontwikkelingen van het gebied brengen. In een zeer korte tijd werd de belangrijkste informatie gedeeld zodat er snel kon worden gerouleerd. Deze actieve sfeer was even wennen, maar uiteindelijk zaten zowel de deelnemers als de pitchers er goed in.

Vervolgens, na een welkome koffiepauze, werd er in verschillende groepen aan de hand van boeiende en constructieve gesprekken hard gewerkt om de top 2 dilemma's en de belangrijkste kans te bepalen. Deze zijn aangeboden aan de gebiedstafel om mee te nemen in het verdere proces van de gebiedsvisie.

Voor het maken van foto's is toestemming gevraagd aan de deelnemers

Interviews belangenorganisaties

Gerard van Weerd

“Wat was voor jullie de aanleiding om dit proces van de gebiedsvisie te starten?”

De aanleiding kwam tot stand bij de Vecht en Hessenweg, als agrariër uit het gebied merkte hij grote druk op zijn grond. Toen heeft hij de belangenverenigingen bij elkaar gebracht. Hij merkte op dat de gemeentes afstemmen over de achterkanten van het gebied, maar de vraag is aan de provincie gesteld om hun rol te pakken, zij zijn verantwoordelijk. Daarbij moeten ook de belangenverenigingen goed afstemmen. Het proces is goed in beeld, maar het is goed om het nu over de inhoud te hebben.

Brenda Vrieling

“We werken nu aan de gebiedsvisie, als het straks is opgeleverd, wat hebben de dan bereikt?”

Als inwoner van het gebied heb je dan zicht op de plannen op korte en lange termijn. De overheid doet uitspraak over wat we willen, maar ook de dingen die ze laten.

“En wat is je grootste zorg?”

Het behoud van samenhang bij al die verschillende initiatieven. Neem als voorbeeld de windmolens. Wanneer we vooruit denken, kunnen we bijvoorbeeld al nadenken over water en groen bij toekomstige ontwikkelingen.

Henk van der Horst

“Jij hebt je bedrijf in de buurt van Zwolle, wat merk jij nou van de aanwezigheid van de stad in je bedrijfsvoering?”

Je probeert hier met je bedrijf op in te spelen, maar je merkt ook een kloof. Contacten met de stad en met de consument zou heel mooi zijn. Maar het is ook lastig, er is veel onbekendheid. De melkveebedrijven merken veel van de grondvraag, terwijl boeren ook extensief moeten worden. Is er dan nog wel ruimte voor ons? Het is ook een vraag aan de overheid wat er nou precies moet gaan gebeuren. Er is veel onduidelijkheid en weinig ruimte om keuzes te maken. Terwijl het tijd is om keuzes te maken.

Carrousel met thema-pitches

Tijdens de carrousel hebben de deelnemers zich in vier groepen verdeeld om 4 thema-pitches te beluisteren. Deze pitches waren onderverdeeld in de volgende categorieën: Verstedelijking en mobiliteit (gegeven door Stef ten Have) Energie (Maarten Epema), Landbouw en PPLG (Roy Nijboer) en Water (Gerrit Pieter Roetert Steenbruggen). Aan de deelnemers werd gevraagd om op een meegegeven A4tje de belangrijkste

dilemma's en kansen te noteren. Na iedere ronde werd er gerouleerd, zodat iedere groep alle pitches na 4 rondes had gehoord. Op deze manier werd er een gelijk informatieniveau van initiatieven en ontwikkelingen geschetst, en werden de opgevallen dilemma's en kansen opgehaald. Zowel de pitchers als de luisteraars hebben duidelijk inzet getoond en de betrokkenheid bij de verhalen was groot. Het was veel informatie om te verwerken en sommige deelnemers zouden graag

verder doorpraten over de verschillende thema's. Voor de dilemma's en kansen die we in de gebiedsvisie oppakken gaan we een volgende keer dieper op de inhoud in.

Dilemma's en kansen bepalen

Na een welverdiende pauze gingen we uiteen in 5 groepen om de belangrijkste dilemma's en kansen met elkaar te bepalen. Daarbij werd ook teruggegrepen op de kwaliteiten en waarden uit de vorige werkplaats. De groepsleden werd gevraagd om op hun meegebrachte A4tjes voor zichzelf de belangrijkste dilemma's en kansen aan te kruisen. Deze werden opgenoemd en genoteerd op een "longlist": een verzameling aan dilemma's en kansen voor het gebied. Aan de groepsleden werd gevraagd om 2 rode stickers te plakken bij de meest belangrijke dilemma's en 1 groene sticker bij de meest belangrijke kans, om zo de "shortlist" in te kunnen vullen: de top 2 dilemma's en de belangrijkste kans die in de gebiedsvisie zeker meegenomen moeten worden.

Tijdens deze ronde is er hard gewerkt, zijn goede gesprekken en discussies gevoerd, waarbij men constructief en met een open houding verschillende ideeën met elkaar deelde. De deelnemers verplaatsten zich daarbij bewust in de rol van een ander en dachten niet alleen aan hun eigen belangen en verhalen. De sfeer in de groepen was goed.

Voor het maken van foto's is toestemming gevraagd aan de deelnemers

Pitches

Energie

Maarten Epema

Een samenvatting van de pitch zal nog worden nagestuurd

Pitch Energie

Werkplaats 2
Wat zien we op het gebied afkomen?

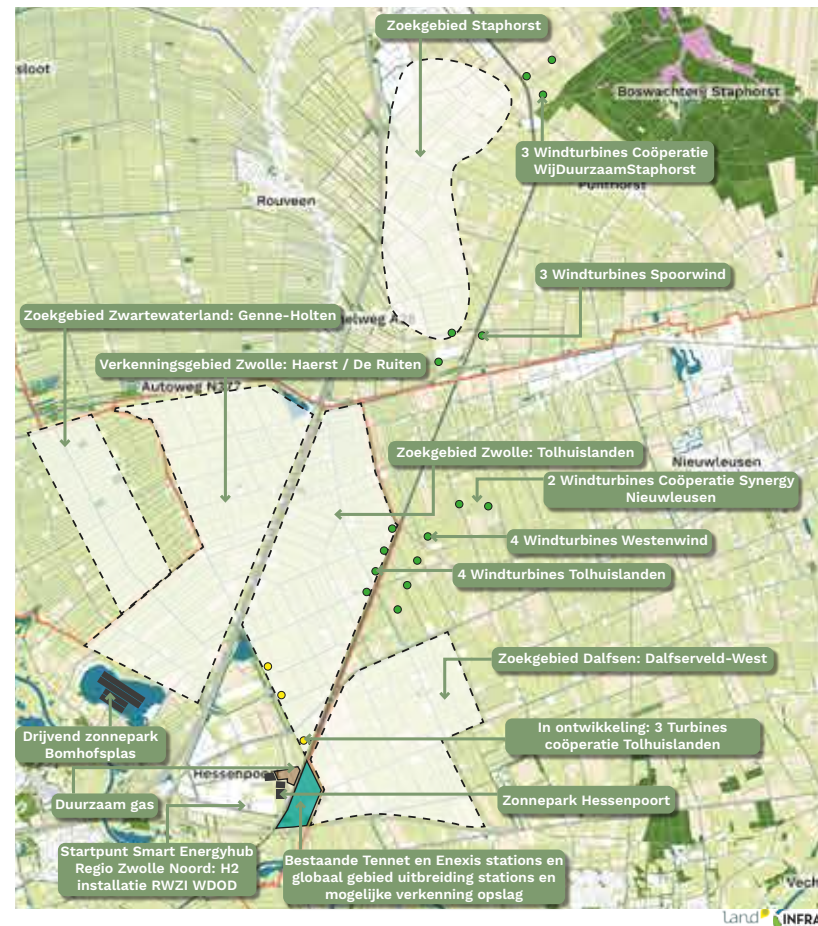
Gemeentelijke zoek- en verkenningsgebieden:

Zoekgebied Zwartewaterland: Genne-Holten
Verkenningsgebied Zwolle: Haerst / De Ruiten
Zoekgebied Zwolle: Tolhuislanden
Zoekgebied Dalfsen: Dalfserveld-West
Zoekgebied Staphorst

Energie

Opwek duurzaam gas bij RWZI

Globaal gebied voor uitbreiding stations en verkenning voor
mogelijke opslag

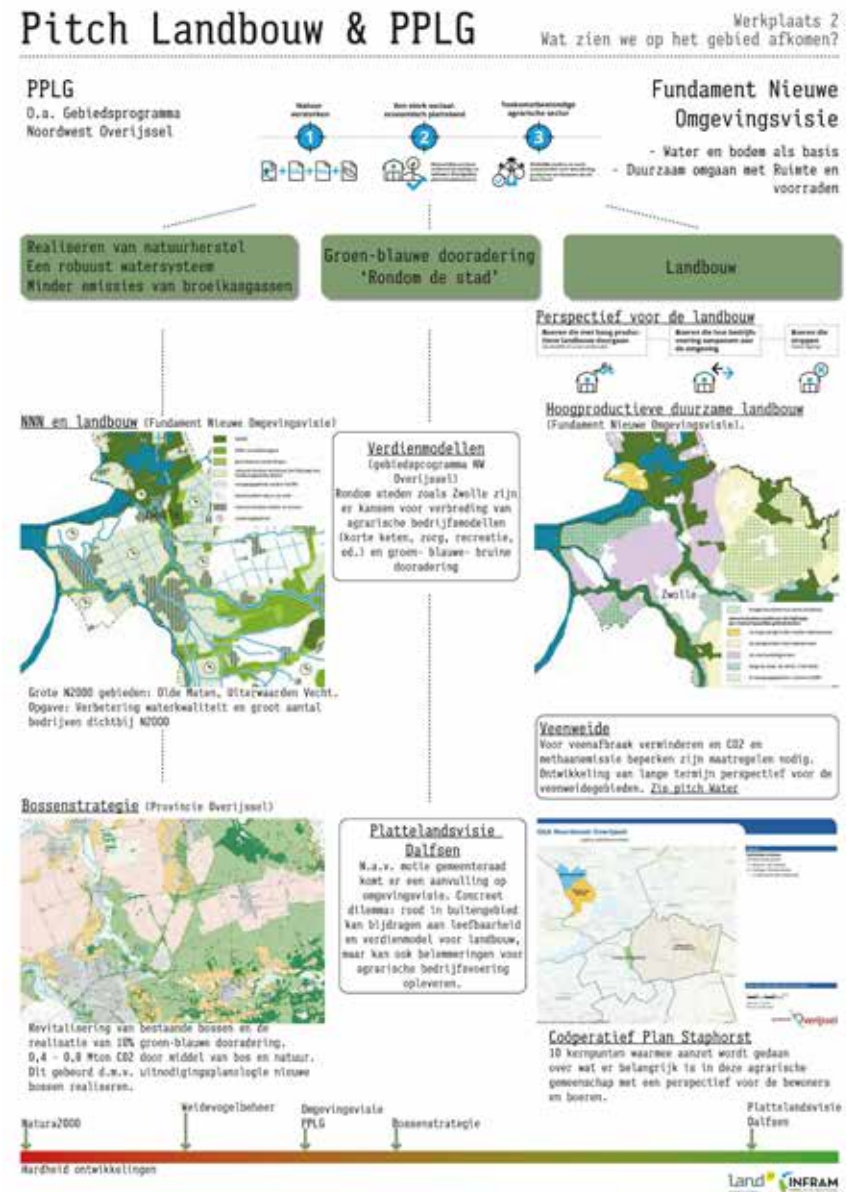

Poster pitch energie

Landbouw & PPLG

Roy Nijboer

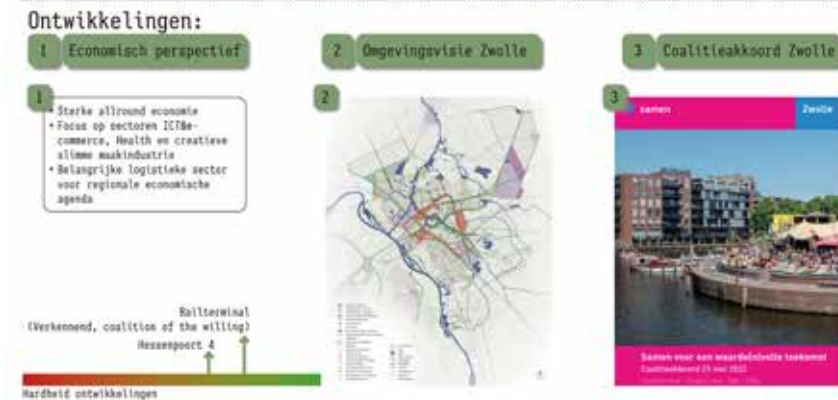
Een samenvatting van de pitch zal nog worden nagestuurd

Poster pitch landbouw & PPLG

Pitch Verstedelijking & mobiliteit

Werkplaats 2
Wat zien we op het gebied afkomen?

Poster pitch verstedelijking & mobiliteit

Verstedelijking & mobiliteit

Stef ten Have

Een samenvatting van de pitch zal nog worden nagestuurd

Water

Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDO Delta) –
Gerrit Pieter Roetert Steenbruggen

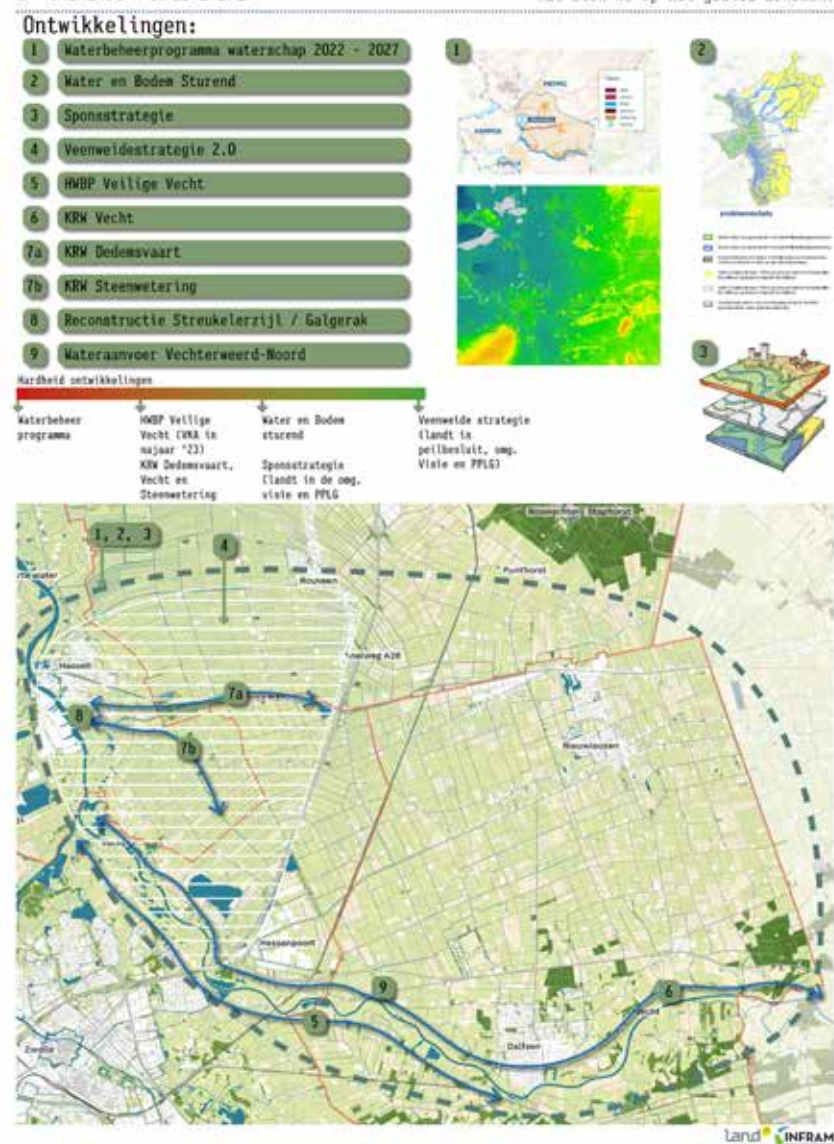
Ontwikkelingen:

1. **Waterbeheerprogramma 2022-2027:** wbp-deel-2.-2.5.-gebiedsuitwerking-benoorden-de-vecht. pdf (sim-cdn.nl)
2. **Water en Bodem Sturend (WBS):**
 - Niet afwentelen (tijd en omgeving)
 - Meer rekening houden met extremen
 - Samenhang bodem, wateroverlast en droogte
 - Meerlaagseveiligheid
 - Minder afdekken, minder vergraven, minder verontreinigen
 - Integrale aanpak leefomgeving
 - ‘Pas toe en leg uit’

Kamerbrief van Harbers (minister Infrastructuur en Water) van november 2022:

 - Veenweide: grondwaterstand 20-40 cm – maaiveld.
 - Hoge zandgronden: grondwaterstanden 10-50 cm verhogen.
3. **Sponsstrategie:** storymap Sponsstrategie Water en Bodem sturend regio Zwolle (arcgis.com)
 1. Vermijd verstedelijking op plekken die veel maatregelen vergen
 2. Verstedelijking volgt het watersysteem met

Pitch Water

Poster pitch water

natuurlijke & meervoudige oplossingen

3. Houdt een druppel zo lang mogelijk zo hoog mogelijk vast en benut deze zo veelzijdig mogelijk

4. Gebiedsontwikkeling als groen-blauwe klimaatmachine

5. Denk op regionaal & systeemniveau

6. Zorg dat projecten bijdragen aan het oplossen van regionale opgaven

7. Het sponswerkend vermogen van een gebiedsontwikkeling neem toe.

4. **Veenweidestrategie 2.0:** voor eind 2023 af. Door oxidatie van veen: maaiveldddaling en CO₂-uitstoot. Waterbeheer complexer en duurder en mogelijk onhoudbaar. WDOdelta richt zich op beperken maaiveldddaling, duurzaam beheer en klimaat/CO₂ doelstelling (1 megaton CO₂ equivalent in 2030). Gebiedsproces (verantwoordelijkheid provincie) toekomstperspectief 2030-2050

5. **Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP) Veilige Vecht:** november 2023 bekendmaking Voorkeursalternatief Home | Veilige Vecht (wdodelta.nl) Overal dijkversterking (piping en bekleding); vanaf A28 ook dijkverhoging.

6. **Kaderrichtlijn Water (KRW)-Vecht (<2027):** voorverkenningen 2023 en 2024: betreft vismigratie, natuurlijke inrichting uiterwaarden, ontstenen oevers en natuurlijker peilbeheer.

Programatische Aanpak Grote Wateren van Ministerie van LNB: Doelstelling is duurzame populaties

van soorten gebonden aan de rivieren; uitgewerkt in het realiseren van grote aaneengesloten leefgebieden van bij het gebied passende ecotooptypen, van voldoende kwaliteit, omvang, variatie/gradienten, dynamiek en verbondenheid.

Langs de Vecht tussen Dalfsen en A28 (lange termijn/2050). De Vecht zit tussen de brug bij Dalfsen en de A28 'krap in het jasje'. De uiterwaarden zijn smal en de rivier slingert tussen de dijken door, waarbij deze in buitenbochten dicht tegen de dijk aan stroomt. De buitendijkse gronden zijn overwegend in agrarisch gebruik en liggen grotendeels buiten N2000-gebied. Hier liggen kansen om in synergie met de waterveiligheidsopgave het rivierbed te vergroten en natuur(inclusief) areaal toe te voegen.

7. **A. KRW Dedemsvaart:** 3 km Natuurvriendelijke oever tussen Lichtmis en Hasselt; nov 2023 DB-besluit over Voorkeursalternatief Project: kanaal De Dedemsvaart | Waterschap Drents Overijsselse Delta | Waterschap Drents Overijsselse Delta (wdodelta.nl)

B. KRW-Steenwetering: 3 km Natuurvriendelijke oever; omgevingsproces geweest; najaar 2023 vaststelling Definitief Ontwerp; realisatie in 2024
Project: Herinrichting Steenwetering | Waterschap Drents Overijsselse Delta | Waterschap Drents Overijsselse Delta (wdodelta.nl)

8. **Reconstructie gemaal Streukelzijk/Galgerak:** Gemaal Streukelzijk en gemaal Galgenrak | Waterschap Drents Overijsselse Delta (wdodelta.nl) Ontwerpproces met bewoners loopt; realisatie na 2024.

9. **Wateraanvoer Vechterweerd-Noord:** realisatie 2023. Noodzakelijk vanwege uitbreiding waterwinning Vechterweerd van Vitens van 2 > 4 miljoen m³/jaar. Uitbreiding productielocatie Vechterweerd | Vitens

Dilemma's & kansen per groep

Groep 1 - longlist dilemma's & kansen

Dilemma's

- Water; problemen met aan- en afvoer van water;
 - Voldoende water voor landbouw (zomer), anticiperend op 'verandering';
- Vraag naar **ruimte** > zorg voor kwaliteit. Leefomgeving > **keuze** maken tussen functie en 'hoe het eruit ziet';
- Stijd om beschikbare **ruimte**, gebied 3x uitgegeven (Zwolle);
- Kies ergens voor > wees consequent;
 - Rol voor de overheid > regie;
 - 'Geen slappe hap';
- Hoe omgaan met afwaardering grond > planologische schaduw;
- Hoe omgaan met (natuur)compensatie
 - Leg groenstructuren aan.

Kansen

- Toekomstbestendig > sociaal economisch;
 - Samenhangend met investeringen > 'brood';
- Mooier worden (na keuzes) > bv. kleinschalig(er);
- Korte keten > omzetten naar food;
 - Is er wel een verdienmodel?
- Na keuze 'opnieuw' (logisch maken) verkavelen.

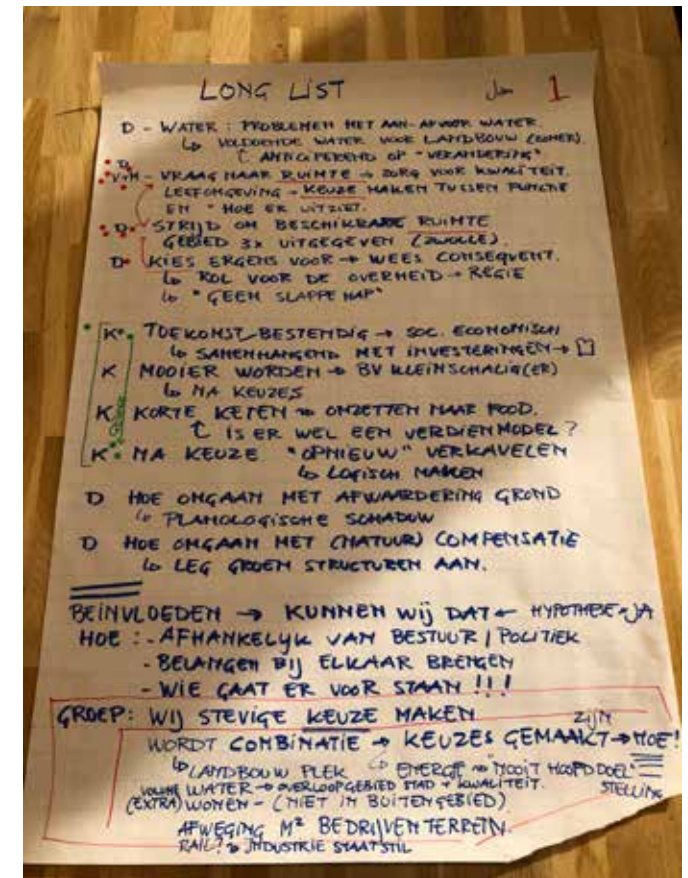
Beïnvloeden > kunnen wij dat? < **hypothese = ja**
Hoe?

- Afhankelijk van bestuur/politiek;
- Belangen bij elkaar brengen;
- Wie gaat er voor staan!!!

Groep

Wij moeten een stevige **keuze** maken. Het wordt een combinatie van keuzes die gemaakt zijn, hoe?

- Landbouw krijgt een plek;
- Energie > 'nooit een hoofddoel (stelling);
- Volume water > overloopgebied voor de stad + kwaliteit;
- (Extra) wonen - niet in het buitengebied;
- Afweging M² bedrijventerrein;
- Rails? - de industrie staat stil.

Groep 1 longlist met kansen en dilemma's

Groep 1 - Shortlist dilemma's & kansen

Dilemma's

- Maak langetermijn ruimtelijke hoofdkeuze(s) + combinatie (3x geclaimd);
 - Landbouw;
 - M² bedrijventerrein;
 - Rail > industrie staat stil;
 - Wonen (niet extra voor stad);
 - Energie > nooit hoofddoel;
 - Water > M³ + kwaliteit;
 - Uitloopgebied;
 - Natuur.

Kans

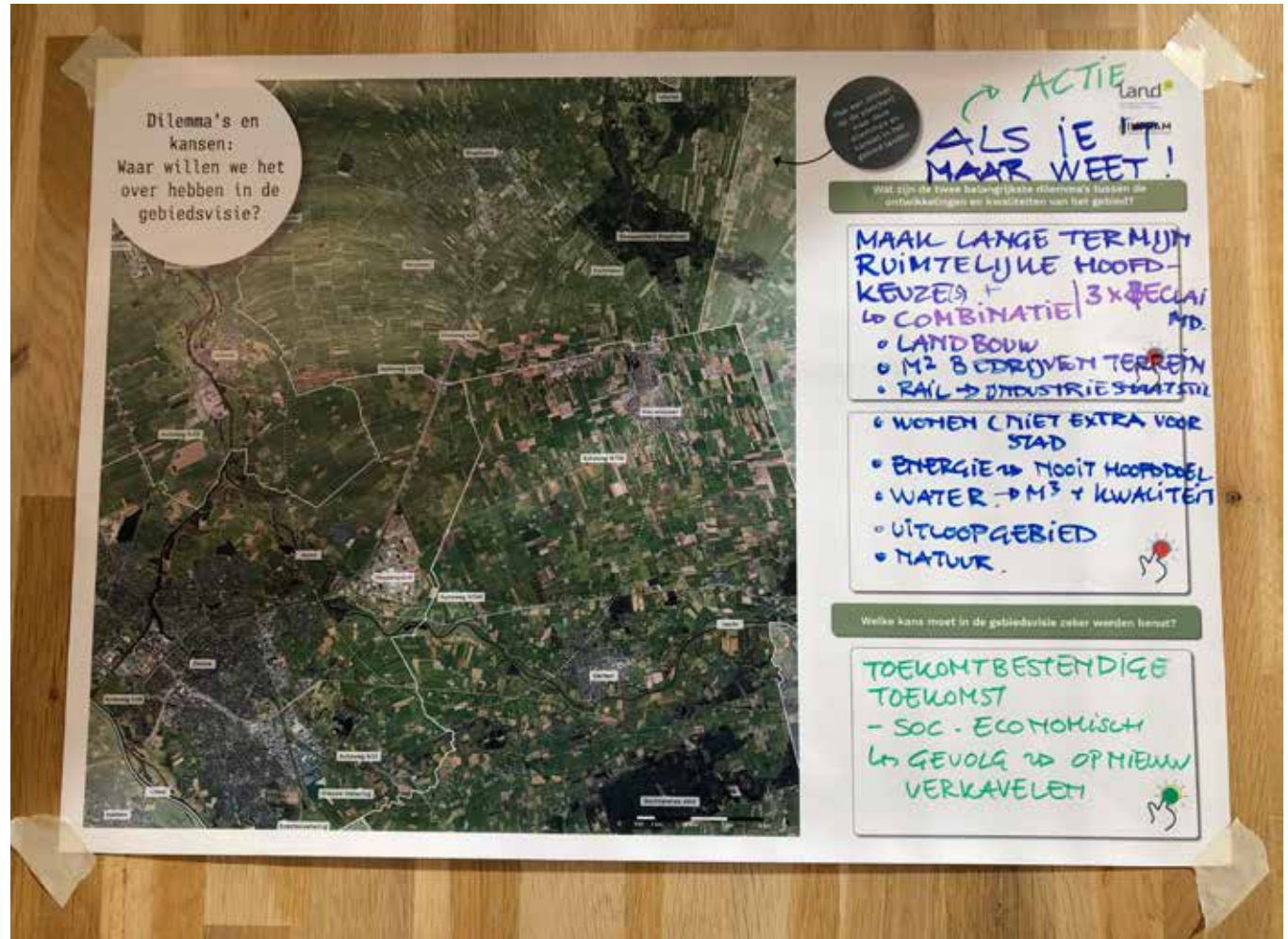
- Toekomstbestendige toekomst: Sociaaleconomisch;
 - Gevolg > opnieuw verkavelen.

Samenvatting terugkoppeling aan de gebiedstafel

“Als je 't maar weet”.

Alles is aan elkaar verweven, daarin is het belangrijk keuzes te maken op de lange termijn. Hierdoor houd je ruimte voor ontwikkelingen in de toekomst en blijft wonen plezierig in dit gebied.

Binnen de provincie Overijssel is ruimte voor sociaal economisch voorzien. Dat de provincie dit ziet is een kans voor het gebied.

Groep 1 shortlist met kansen en dilemma's

Groep 2 - longlist dilemma's & kansen

(NB: alleen overheden in deze groep)

Dilemma's

- Grond-/ruimte vraag nieuwe ontwikkelingen vs. huidige ruimtegebruik (landbouw - zoals bv. grasland, zie afbeelding);
- Energie; grote opgave landt in dit gebied. Als bewoners niets doen pakt de markt het op;
- Veenweidegebied* bodemdaling vraagt om 'nu handelen'; moeilijke keuzes > effect op landbouw;
- Zoetwatervoorziening: Wat als we geen water meer krijgen uit de Rijn?
- Wat voor gebied wil je qua bedrijvigheid zijn? Bv. logistiek kost veel ruimte en levert weinig geld/werk op.

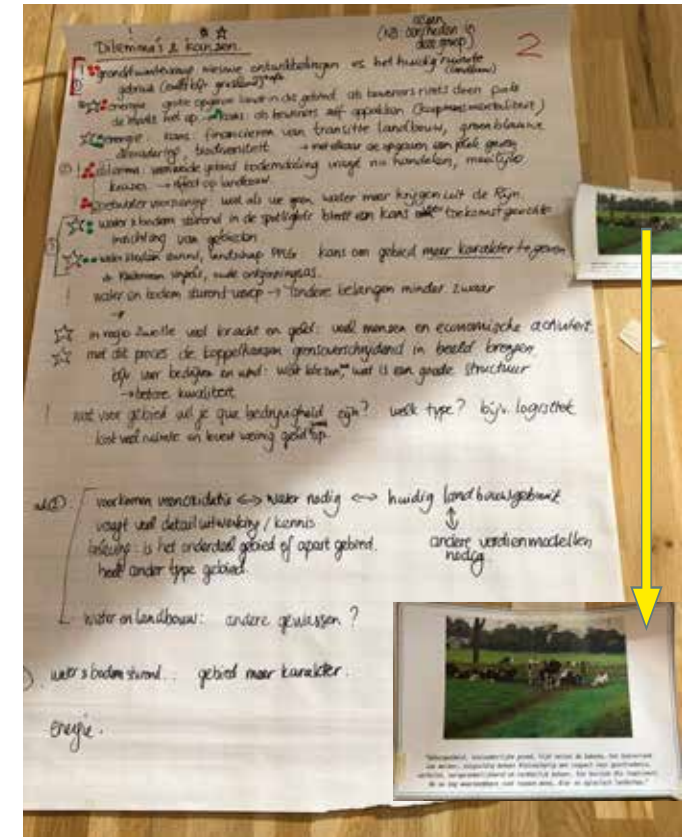
Kansen

- Bewoners de energie-opgave zelf laten oppakken ('koopmansmentaliteit');
- Energie/kans: Financieren van transitie landbouw, groenblauwe dooradering, biodiversiteit;
 - Met elkaar de opgaven een plek geven;
- Water- en bodemsturend in de spotlights biedt een kans voor toekomstgerichte inrichting van gebieden;
- Water- en bodemsturend, landschap PPLG: Kans om gebied **meer karakter** te geven, bv. ruitenvoensingels, oude ontginningsas;

- Water- en bodemsturend voorop > andere belangen zijn minder zwaar;
- In regio Zwolle veel kracht en geld: Veel mensen en economische activiteit;
- Met dit proces de koppelkansen grensoverschrijdend in beeld brengen, bv. voor bedrijven en wind; wat kiezen we, wat is een goede structuur > betere kwaliteit.
- Water- en bodemsturend - gebied meer karakter
- Energie

* Veenweidegebied (toevoeging/duiding)

- Voorkomen veenoxidatie <> water nodig <> huidige landbouwgebruik <> andere verdienmodellen nodig;
- Vraagt veel detailuitwerking/kennis;
- Beleving: Is het onderdeel van gebied, een apart gebied of een heel ander type gebied;
- Water en landbouw: Andere gewassen?

Groep 2 longlist met kansen en dilemma's

Groep 2 - Shortlist dilemma's & kansen

Dilemma's

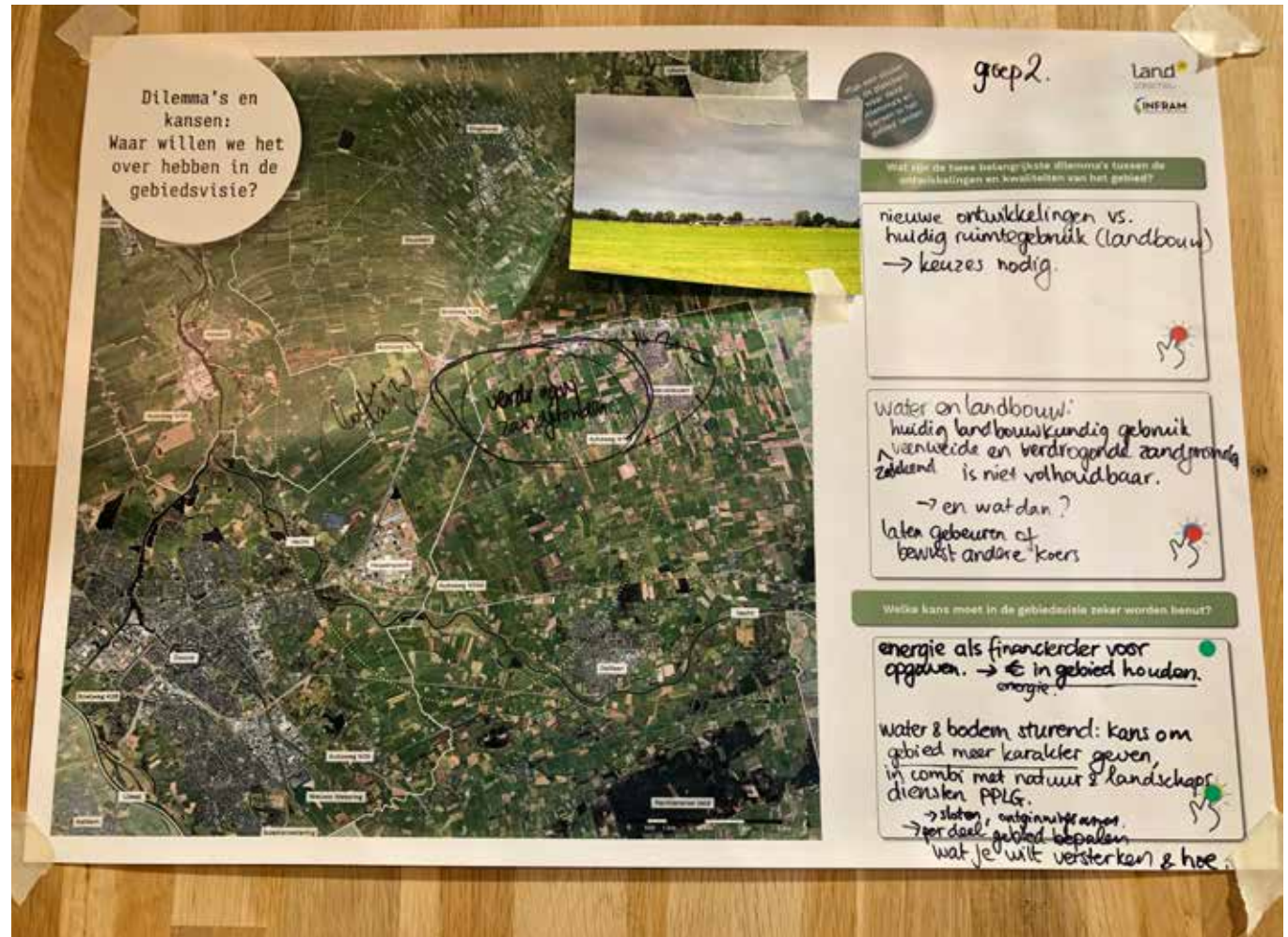
- Nieuwe ontwikkelingen vs. huidige ruimtegebruik (landbouw) > keuzes nodig;
- Water en landbouw: huidige landbouwkundig gebruik zakkend veenweide en verdrogende zandgronden is niet volhoudbaar;
 - En wat dan? Laten gebeuren of bewust een andere koers.

Kansen

- Energie als financierder voor opgaven > geld (uit energie) in het gebied houden;
- Water- en bodemsturend: kans om gebied meer karakter te geven in combinatie met natuur en landschapsdiensten PPLG;
 - Sloten, ontginningsas;
 - Per deelgebied bepalen wat je wilt versterken en hoe.

Samenvatting terugkoppeling aan de gebiedstafel

Het lijkt een open en ‘leeg’ gebied, maar schijn bedriegt. Er speelt ontzettend veel en de (ruimte) vraag is enorm. Ook speelt er verdroging in het gebied, laat je dat gebeuren of zien we dat als kans? In het gebied heerst een domineesgeest, maar ook een koopmansgeest. Er worden dingen aangepakt. Zo is coöperatieve energie een kans. Oog hebben voor het cultuurhistorische landschap geeft meer waarde en kwaliteit aan het gebied, dit is een kans om te combineren met het PPLG. Waardering voor het gebied krijgt een impuls door verdieping.

Groep 2 shortlist met kansen en dilemma's

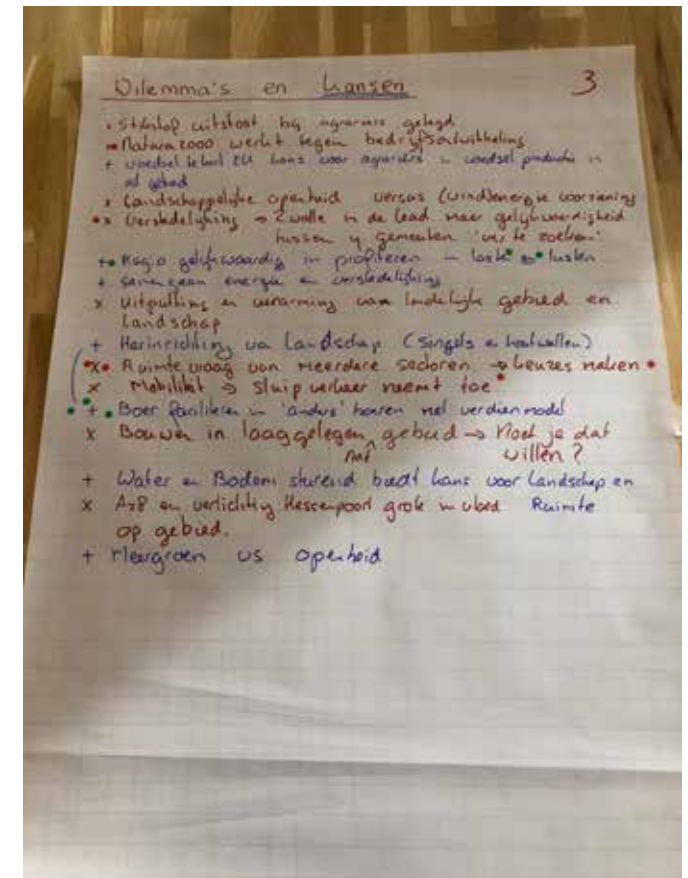
Groep 3 - longlist dilemma's & kansen

Dilemma's

- Stikstofuitstoot bij agrariërs gelegd;
- Natura 2000 werkt tegen bedrijfsontwikkeling;
- Lanschappelijke openheid vs. (wind) energievoorziening;
- Verstedelijking > Zwolle in de lead maar gelijkwaardigheid tussen gemeenten 'ver te zoeken';
- Uitputting en verarming van landelijk gebied en landschap;
- Ruimtevrage van meerdere sectoren > keuzes maken;
- Mobiliteit > sluisverkeer neemt toe;
- Bouwen in laaggelegen nat gebied, moet je dat willen?;
- A28 en verlichting Hessepoort grote invloed op gebied.

Kansen

- Voedseltekort in EU kans voor agrariërs in voedselproductie in dit gebied;
- Regio gelijkwaardig in profiteren in lasten en lusten;
- Samen gaan energie en verstedelijking;
- Herinrichting van het landschap (singels en houtwallen);
- Boer faciliteren in 'anders' boeren met verdienmodel;
- Water- en bodemsturend biedt kans voor landschap en ruimte;
- Meer groen vs. openheid.

Groep 3 longlist met kansen en dilemma's

Groep 3 - Shortlist dilemma's & kansen

Dilemma's

- **Ruimte vraag** van **meerdere sectoren** en daarin keuzes maken;
- Verstedelijking > Zwolle in de lead maar **gelijkwaardigheid** tussen de 4 gemeenten 'ver te zoeken'.

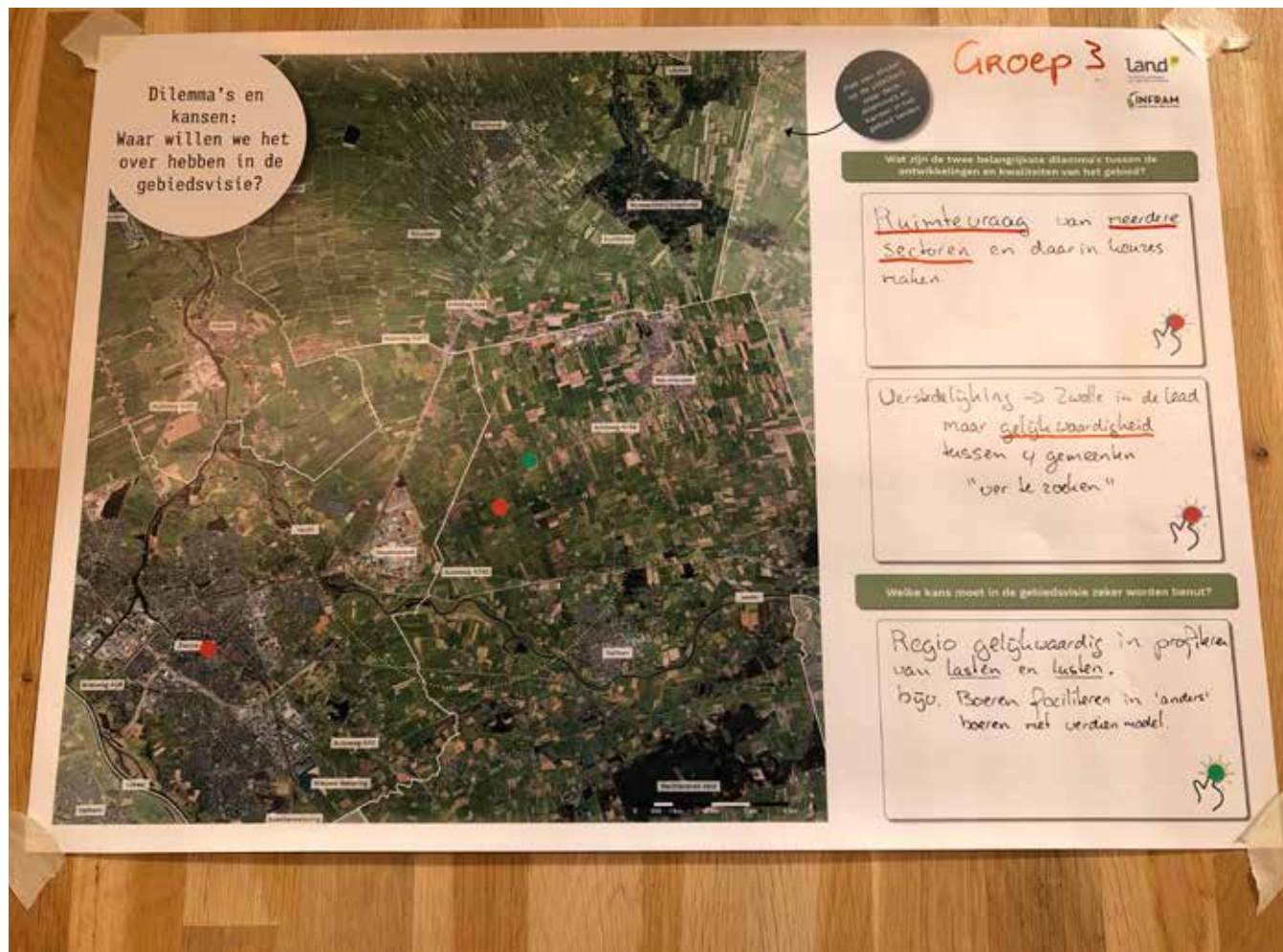
Kans

- Regio gelijkwaardig in profiteren van **lasten** en **lusten**. Bv. boeren faciliteren in 'anders' boeren met verdienmodel.

Samenvatting terugkoppeling aan de gebiedstafel

Er is een grote ruimte vraag door meerdere sectoren. De verstedelijking vanuit Zwolle is een risico, hierin is het belangrijk samen verder te zoeken.

Evenredigheid in lasten en lusten over het gebied, de hele regio moet mee profiteren in lusten en zou samen de lasten moeten dragen. Er moet ruimte zijn voor boeren in het gebied, maar ook plezier in wonen.

Groep 3 shortlist met kansen en dilemma's

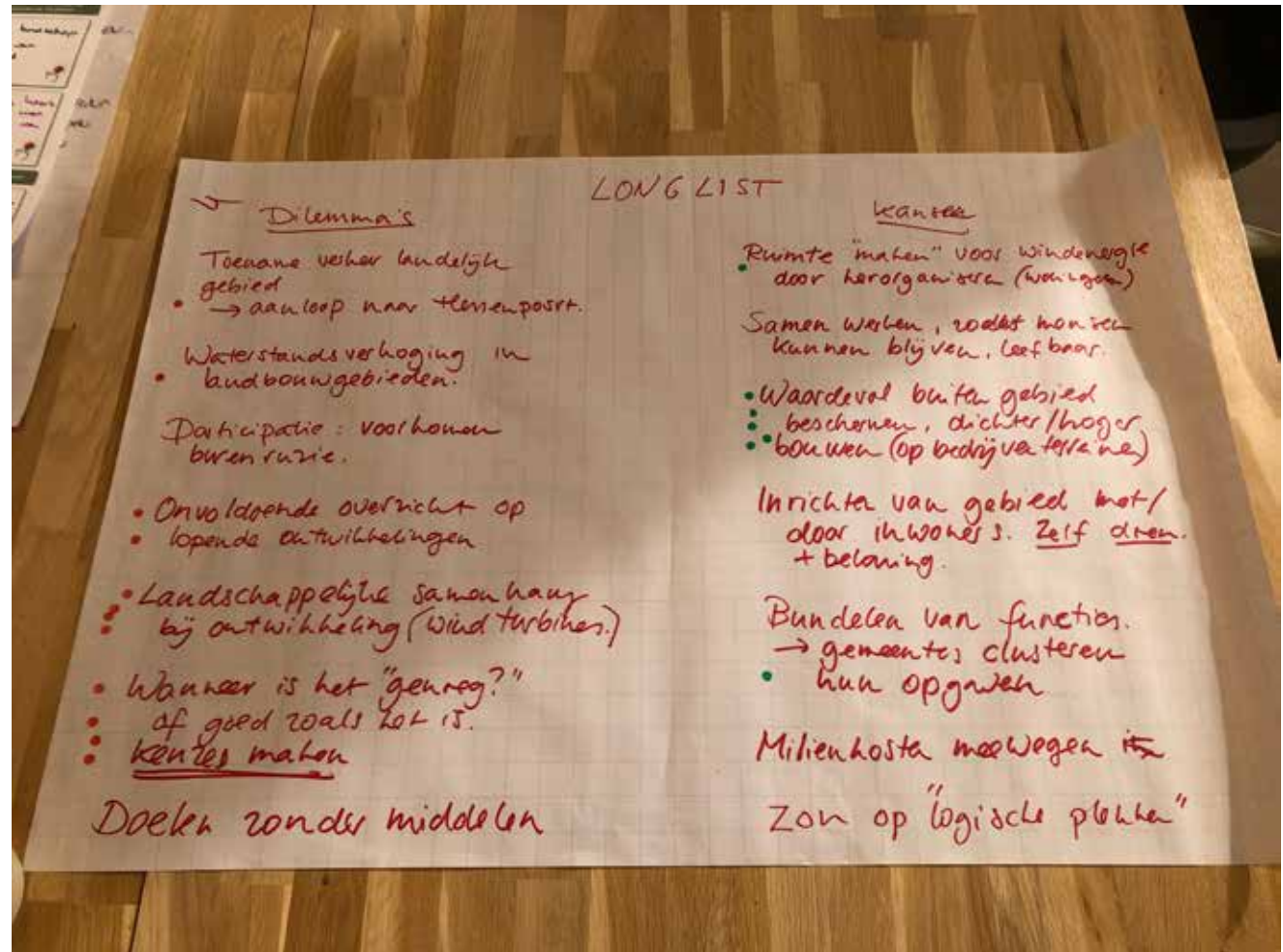
Groep 4 - longlist dilemma's & kansen

Dilemma's

- Toename verkeer landelijk gebied > aanloop naar Hessenpoort;
- Waterstandsverhoging in landbouwgebieden;
- Participatie: Voorkomen burenruzie;
- Onvoldoende overzicht op lopende ontwikkelingen;
- Landschappelijke samenhang bij ontwikkeling (windturbines);
- Wanneer is het 'genoeg?' of 'goed zoals het is', **keuzes maken**;
- Doelen zonder middelen.

Kansen

- Ruimte 'maken' voor windenergie door herorganiseren (woningen);
- Samenwerken, zodat mensen kunnen blijven, leefbaarheid;
- Waardevol buitengebied beschermen, dichtert/hoger bouwen (op bedrijventerreinen);
- Inrichten van gebied met/door inwoners. Zelf doen + beloning;
- Bundelen van functies > gemeentes clusteren hun opgaven;
- Milieukosten meewegen;
- Zon op 'logische plekken'.

Groep 4 longlist met kansen en dilemma's

Groep 4 - Shortlist dilemma's & kansen

Dilemma's

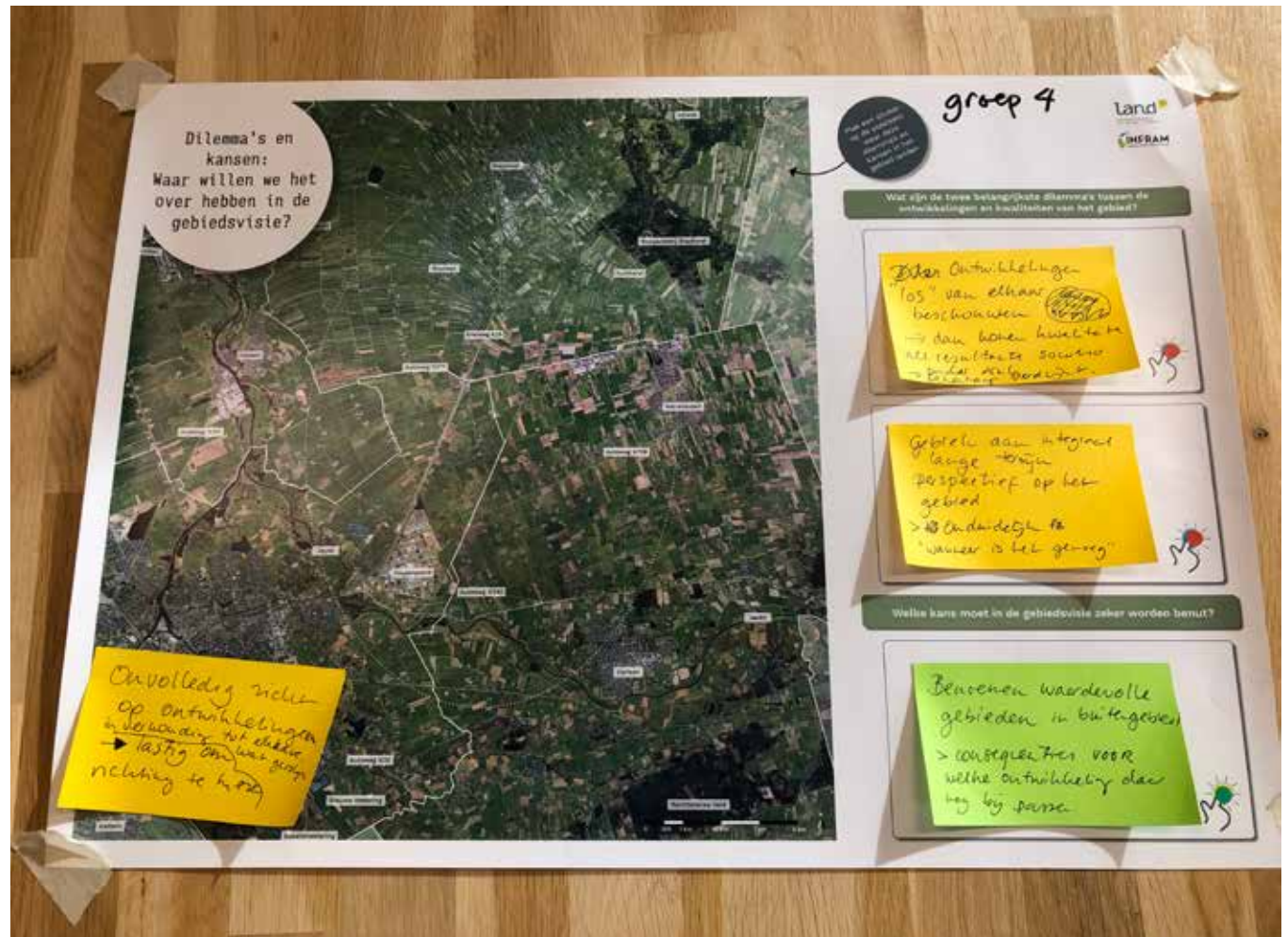
- Ontwikkelingen 'los' van elkaar beschouwen > dan komen kwaliteiten als resultante sowieso onder druk > samenhang verdwijnt;
- Gebrek aan integraal langetermijnperspectief op het gebied > onduidelijk in 'wanneer is het genoeg?';
 - (Op kaart geplakt): Onvolledig zicht op ontwikkelingen in verhouding tot elkaar wat gevolg > lastig om richting hier te geven.

Kans

- Benoemen waardevolle gebieden in buitengebied;
- Consequenties voor welke ontwikkeling dan nog erbij passen.

Samenvatting terugkoppeling aan de gebiedstafel

Er is een overvraag in ruimte en versnippering in het gebied, hoe kan je verschillende ontwikkelingen bundelen. Zorg voor een integrale ontwikkeling en daarbinnen grenzen stellen. Een casco met daarin wat waar wel en waar niet moet komen is een kans voor het gebied.

Groep 4 shortlist met kansen en dilemma's

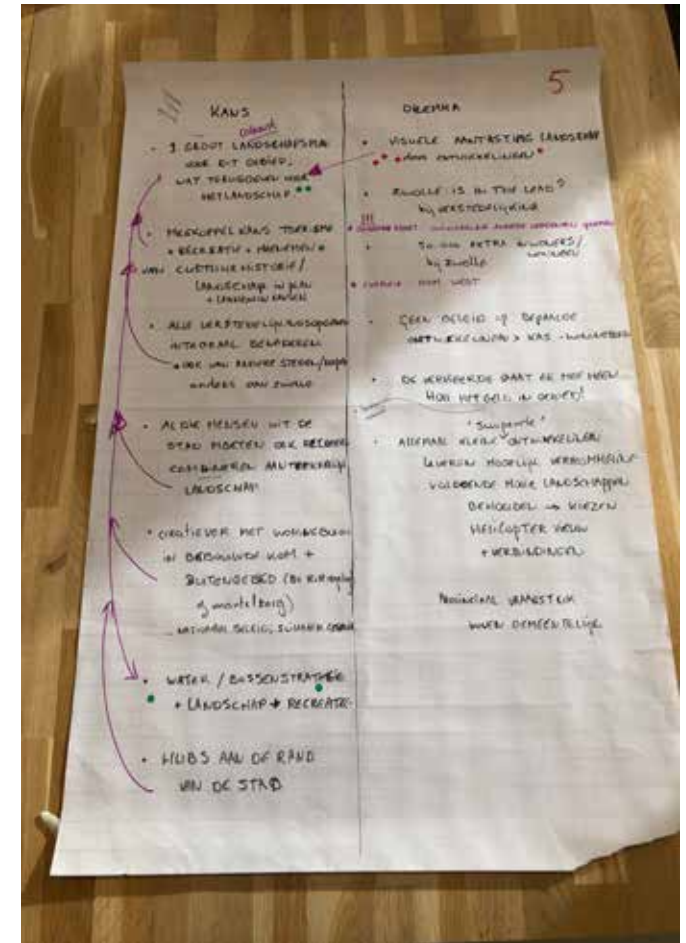
Groep 5 - longlist dilemma's & kansen

Dilemma's

- Visuele aantasting landschap door ontwikkelingen;
- Zwolle: Is in the lead(?) bij verstedelijking;
 - (Onvolledige kaart - ontwikkeling andere gemeenten ook opnemen!);
 - (Onvolledige kaart - energie Dom-West opnemen!);
- 50.000 extra inwoners/woningen bij Zwolle;
- Geen beleid op bepaalde ontwikkelingen > kas- en woningbouw;
- De verkeerde gaat er mee heen...
 - Hou het geld (+landbouwareaal) in gebied!
- Allemaal kleine 'sluipende' ontwikkelingen leveren mogelijk verrommeling, voldoende mooie landschappen behouden > kiezen door 'helicopterview + verbindingen';
- Provinciaal vraagstuk = bovengemeentelijk.

Kansen

- 1 groot robuust landschapsplan voor dit gebied, wat teruggeven voor het landschap;
- De agrarische sector hierbij betrekken;
- Meekoppelkans toerisme + recreatie + menemen van cultuurhistorie/landschap in plan + landbouwkansen;
- Alle verstedelijkingsopgaven integraal benaderen;
 - Ook andere steden/dorpen anders dan Zwolle;
- Al die mensen uit de stad moeten ook recreëren, combineren met aantrekkelijk landschap;
- Creatiever met woningbouw in bebouwde kom + buitengebied (bv. RvR regeling of mantelzorg);
 - Nationaal beleid slimmer gebruiken;
- Water-/bossenstrategie + landschap + recreatie;
- Hubs aan de rand van de stad.

Groep 5 longlist met kansen en dilemma's

Groep 5 - Shortlist dilemma's & kansen

Dilemma's

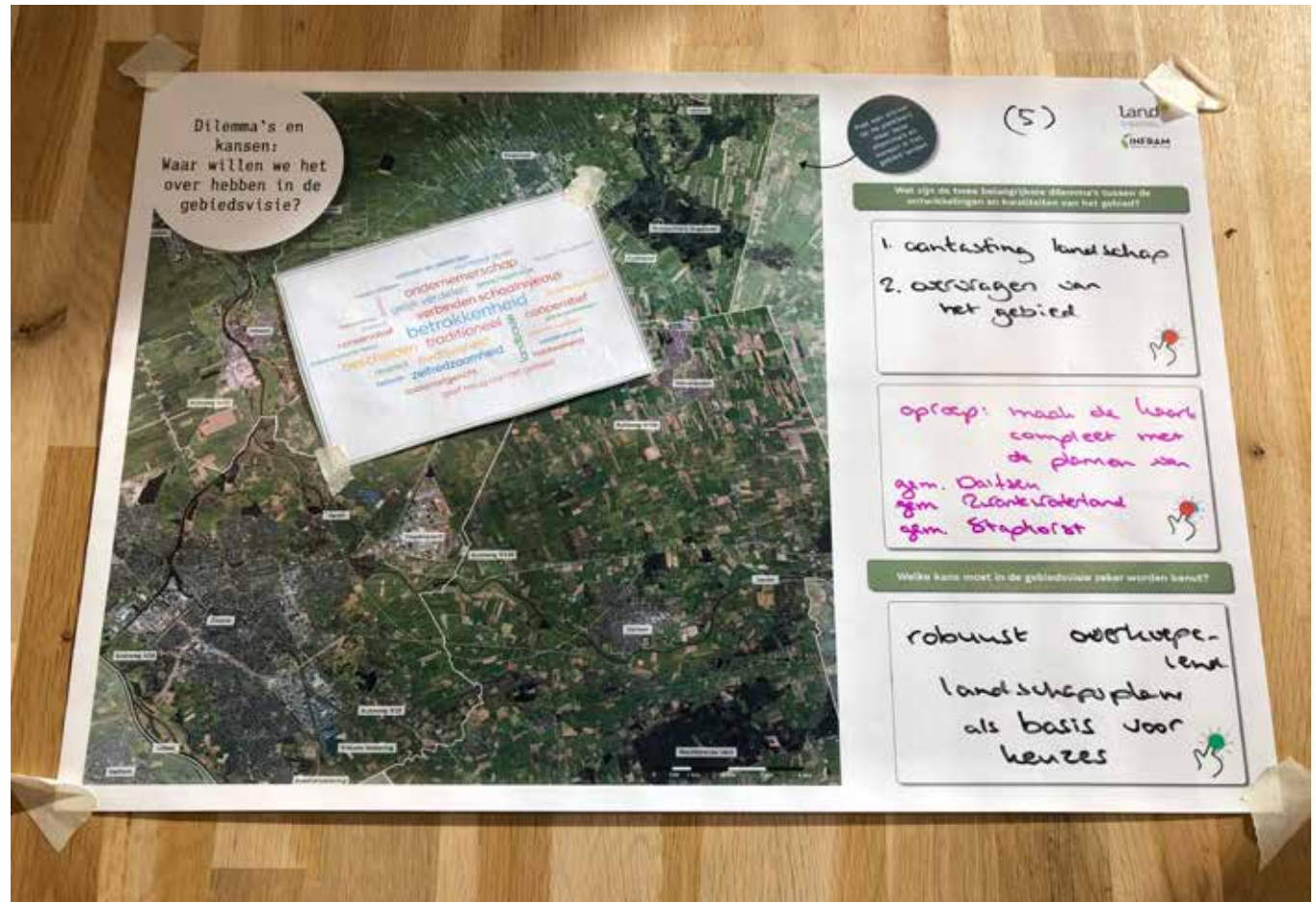
- Aantasting landschap;
- Overvragen van het gebied;
 - Oproep: Maak de kaart compleet met de plannen van Gemeente Dalfsen, -Zwartewaterland en -Staphorst.

Kans

- Robuust overkoepelend landschapsplan als basis voor keuzes.
 - (Op kaart geplakt): Wordcloud uit werkplaats 1 meenemen.

Samenvatting terugkoppeling aan de gebiedstafel

Met de huidige overvraag van het gebied is er een risico op aantasting van het landschap. Een robuust overkoepelend landschapsplan als basis voor de keuzes is een kans voor het gebied. Hierbij is de betrokkenheid van bewoners belangrijk. Naast plannen voor de verschillende sectoren tegelijkertijd ook nadenken over het landschap en hoe je het wilt doorgeven aan de volgende generatie. Maak daarbij altijd de keuzes met ruimtelijke kwaliteit in het achterhoofd.

Groep 5 shortlist met kansen en dilemma's

Samenvatting

Overzicht dilemma's uit shortlist

Groep 1

- Maak langetermijn ruimtelijke hoofdkeuze(s) + combinatie (3x geclaimd);
 - Landbouw;
 - M² bedrijventerrein;
 - Rail > industrie staat stil;
 - Wonen (niet extra voor stad);
 - Energie > nooit hoofddoel;
 - Water > M³ + kwaliteit;
 - Uitloopgebied;
 - Natuur.

Groep 2

- Nieuwe ontwikkelingen vs. huidig ruimtegebruik (landbouw) > keuzes nodig;
- Water en landbouw: huidig landbouwkundig gebruik zakkend veenweide en verdrogende zandgronden is niet volhoudbaar;
 - En wat dan? Laten gebeuren of bewust een andere koers.

Groep 3

- **Ruimte vraag** van **meerdere sectoren** en daarin keuzes maken;
- Verstedelijking > Zwolle in de lead maar **gelijkwaardigheid** tussen de 4 gemeenten 'ver te zoeken'.

Groep 4

- Ontwikkelingen 'los' van elkaar beschouwen > dan komen kwaliteiten als resultante sowieso onder druk > samenhang verdwijnt;
- Gebrek aan integraal langetermijnperspectief op het gebied > onduidelijk in 'wanneer is het genoeg?';
 - (Op kaart geplakt): Onvolledig zicht op ontwikkelingen in verhouding tot elkaar wat gevolg > lastig om richting hier te geven.

Groep 5

- Aantasting landschap;
- Overvragen van het gebied;
- Oproep: Maak de kaart compleet met de plannen van Gemeente Dalfsen, -Zwartewaterland en -Staphorst.

Overzicht kansen uit shortlist

Groep 1

- Toekomstbestendige toekomst: Sociaaleconomisch;
 - Gevolg > opnieuw verkavelen.

Groep 2

- Energie als financierder voor opgaven > geld (uit energie) in het gebied houden;
- Water- en bodemsturend: kans om gebied meer karakter te geven in combinatie met natuur en landschapsdiensten PPLG;
 - Sloten, ontginningsas;
 - Per deelgebied bepalen wat je wilt versterken en hoe.

Groep 3

- Regio gelijkwaardig in profiteren van **lasten** en **lusten**. Bv. boeren faciliteren in 'anders' boeren met verdienmodel.

Groep 4

- Benoemen waardevolle gebieden in buitengebied;
 - Consequenties voor welke ontwikkeling dan nog erbij passen.

Groep 5

- Robuust overkoepelend landschapsplan als basis voor keuzes.
 - (Op kaart geplakt): Wordcloud uit werkplaats 1 meenemen.

Tijdens het werken in de groepen en de terugkoppeling werd het duidelijk dat de deelnemers nog informatie, ontwikkelingen of initiatieven miste. Dit is tijdens de terugkoppeling met elkaar besproken en de gebiedstafel neemt dit mee.

Vervolgstappen

De vertegenwoordigers van belangenorganisaties en overheden bepalen samen in de gebiedstafel waar de gebiedsvisie over moet gaan. In deze werkplaats hebben de groepen hun shortlist aangeboden aan de aanwezige leden van de gebiedstafel. Op 12 oktober zal de gebiedstafel hierover met elkaar in gesprek gaan. Bij de volgende werkplaats, op 10 november, beginnen we met de conclusies van de gebiedstafel over waar de gebiedsvisie over zal moeten gaan.

Strategisch ontwerpers
voor gebieden in beweging

